
OSMA LETNA KONFERENCA O PRAZNIKIH,
OBREDIH, FESTIVALIH, PROSLAVAH IN
JAVNIH PREDSTAVITVAH
Bowling Green, Ohio, ZDA, 3.–5. 6. 2004.

317

Od 3. do 5. junija je v Bowling Greenu v Ohio v ZDA potekala osma letna večdisciplinarna konferenca o praznikih, ritualih, festivalih, praznovanjih in javnih slavnostnih prireditvah. Med okoli tridesetimi referenti iz ZDA in Evrope (folkloristi, etnologi, antropologi, zgodovinarji, geografi, religiologi, literarni zgodovinarji, sociologi, muzikologi) so se predstavitve tematsko osredotočale na spominske svečanosti v zvezi s smrtjo ter politične dogodke in demonstracije, kot se manifestirajo v ritualih in festivalih. Konferenco je pripravil Oddelek za popularno kulturo na istoimenski univerzi oz. njegova glavna gonilna sila, folklorist in prof. popularne kulture, dr. Jack Santino, ob pomoči podiplomskih študentov istega oddelka. Referati so bili tematsko razdeljeni v enajst sekcij, in sicer: nove tradicije kot posledica izrednih razmer, komemoracije, igre, prostor in sveto, rituali, festivali in politika, prireditve in rituali, ustvarjanje obredov, tradicije smrti, invencije in reinvencije, prazniki v spreminjajočih se okoliščinah, obredi prehoda, namen praznikov.

Ambiciozno zastavljeni programi konferenc, ki potekajo od leta 1997, zbornik prispevkov s četrte konference, ki edina ni potekala v Bowling Greenu, ampak v Španiji,¹ pomembne objave udeležencev na to temo, še zlasti glavnega organizatorja Jacka Santina² pričajo, da je po predmetni plati in po pristopu to še kako živa problematika, ki je lahko aktualna tudi v današnjem času.

Dolg naslov konferenc(e) je posledica prekrivanja predmetov obravnave in pristopov. In v treh dneh je konferenca resnično odprla številne teme na temo

---

¹ Christina Sánchez Carretero, Jack Santino (ur.), *Holidays, Ritual, Festival, Celebration, and Public Display*. Instituto Universitario de Estudios Norteamericanos, Universidad de Alcalá, 2003.

² Jack Santino, predsednik Ameriškega folklorističnega društva (American Folklore Society) od leta 2001 do 2004, urednik *Journal of American Folklore* od 1995–2000, je napisal številne knjige iz obravnavanega področja: *Miles of Smiles, Years of Struggle, Stories of Black Pullman Porters*, University of Illinois Press, 1991; *All Around the Year: Holidays and Celebrations in American Life*. University of Illinois Press, 1994; isti (ur.), *Halloween and Other Festivals of Death and Life*. Knoxville, University of Tennessee Press, 1994; isti, *New Old-Fashioned Ways: Holidays and Popular Culture*. University of Tennessee Press, 1996; isti, *The Hallowed Eve: Dimensions of Culture in a Calendar Festival in Northern Ireland*. Lexington, The University Press of Kentucky, 1998; isti, *Signs of war and peace: social conflict and the use of public symbols in Northern Ireland*. Palgrave, New York, Houndmills, Basingstoke, Hampshire, 2001, 2002².

smrti, mnoge so bile evropskim etnologom, zgodovinarjem in folkloristom, vaje-
nim morda bolj tradicionalnih pristopov, prava kuriozitet in poslastica. Tu velja omeniti
zlasti sekcijo »Nove tradicije kot posledica izrednih razmer«, kjer so podiplomski
študentje popularne kulture (Andy Soper, Rachel Kulasza) oz. folkloristike (Kris
Nesbitt) predstavili inovativne metodologije in dele svojih nastajajočih nalog o
zasebnih ter javnih načinih žalovanja (npr. med newyorškimi gasilci, ki so 11. 9.
2001 izgubili svoje kolege pri reševanju preživelih iz nebotičnikov in so si v spomin
na ta dogodek na vidne ali bolj skrite dele telesa dali vtetovirati različne poklicne
simbole; analiza pogrebnih ritualov in pokopališč pasjih, mačjih, zajčjih idr.
ljubljenec v Toledu v Ohio od leta 1927 naprej; analiza internetnih strani žensk,
ki so izgubile zelenega otroka pred ali takoj po rojstvu, ter samopomoč in terapija,
ki jo s tem nudijo drugim ženskam s podobnimi izkušnjami). Navdihujoča so bila
tudi vizualno podprta predavanja o različnih oblikah komemoracij ter spominskih
indijanskih parkov, kot npr. Crazy Horse Memorial v Severni Dakoti (Barbara A.
Looney), Trail of Tears v Kentuckyju, Severni Karolini in Oklahomi (Phyllis A.
Watts), parkov v spomin na čarovniške procese, kot npr. Salem Witch Trials
Memorial, Massachusetts (Linda J. Lee), ali prireditve, ki oživljajo spomin na ameriško
civilno vojno 1861–1865 (John Cash). Rituale in festivale najpogosteje preučujejo
folkloristi, etnologi in antropologi ravno zaradi sorodnosti v njihovi dinamiki,
pogosti družbeni zamenljivosti, pa tudi zaradi njihovih razlik. Razlike so najpogosteje
vidne na osi delo-igra. Igra ter rituali v povezavi z različnimi prostori (v romunskih
Karpatih, Nepal, Veliki Britaniji) in svetim je bila glavna tema Tonyja Amata,
Gregoryja Pricea in Georga Williamsa. O vplivu politike na rituale in festivale pa
sta spregovorili Kate Ferris, ki je na podlagi osmrtnic in časopisnih informacij
analizirala fašistoizacijo pogrebov v 30-tih letih 20. stoletja v Benetkah, in Agnes
Irene Caldwell, ki je predstavila izraznost političnih nasprotij v paradi v Portadownu
na Severnem Irskem v drugi polovici 20. stoletja. Z možnih načinov prirejanja
slavnostnih prireditev s poudarkom na glasbi (James Brooks Kuykendall), liturgiji
(Brett H. Smith) in športu (Phillip A. Grant) smo se preselili na bolj tradicionalne
teme, kjer smo referenti obravnavali doživljanje smrti na avstrijskem Koroškem
(Mojca Ramšak) in transformacije pokopališča padlih herojev v Bukarešti v zadnjih
desetih letih (Mihnea Vasilescu, Veronica Szabo). Sekciji o novo nastajajočih
tradicijah (na univerzah, Zsuzsanna Cselenyi) ter (ne)možni (ne)vpletenosti
opazovalcev ter težavnosti poimenovanja takih dogodkov (npr. festival Burning
Man v puščavi Black Rock Desert v Nevadi, kamor vsako leto za en teden v popolni
samooskrbi pride 25.000 ljudi, tam ustvarja in nato odide, ne da bi pustili za sabo
en sam papirček, Jeremy Hockett), ter praznovanjih v spreminjajočih se okoliščinah
sta izpostavili problem neavtentičnosti "oživljanja" tradicij, tradicij, ki morda sploh
nimajo nobenih korenih, kontinuitete in širše potrditve (Arunas Vaicekauskas,
Martin Walsh, Bill Leons). Obrede prehoda, religiozne ali posvetne, uradne ali
neuradne ter kombinacije le teh, sta z občudujočo retorično spretnostjo in z emične
perspektive predstavila folklorist Kurt Edwards skozi dediščino ameriških belcev
srednjega razreda in njihovo izkušnjo avtomobilskih dirk (sam jo je posrečeno
imenoval avtoetnografija in s tem želel naglasiti dvojni metodološko-vsebinski

poudarek) ter geograf Jeff Gordon, ki je preučil piske rituale ob polnoletnosti študentov in nas seznanil z njihovimi grozljivimi posledicami (velika smrtnost ali pogoste zastrupitve 21-letnih študentov na lokalni in sploh ameriških univerzah). Nazadnje je predstavila preplet cerkvenih in državnih praznikov pred državljansko vojno v Louisiani zgodovinarica Julia Huston Nguyen.

Skozi pisano pahljačo predstavitev, ki so večinoma govorile o tovrstnih severno-ameriških izkušnjah, nekaj manj tudi o evropskih in azijskih, je bilo mogoče najti analitične povezave in vsebinske kombinacije z naslovom konference obljubljenih izhodišč. 20. stoletje, ki je bilo na konferenci najbolj obdelano, je bilo očitno plodna njiva za rast javnih predstavitev, teh hibridnih oblik, ki združujejo tako performativne kot slavnostne vidike ter simbolne pomene, ki so pogosto neznani udeležencem oz. opazovalcem. Prazniki, rituali, festivali, praznovanja in druge javne prireditve, kot npr. parade in procesije, so pogosto zamišljeni kot zabavni in kratkotrajni dogodki, in so zato morda videti manj pomembni kot npr. politika, ekonomija in zgodovina. Toda referenti so uspeli predstaviti, da so tudi slednji vsaj deloma pod vplivom omenjenih razvedrilnih dogodkov. Rituali, festivali in praznovanja so namreč osrednji in ne stranski del družbeno-kulturnega življenja in se nam ponujajo, tako posameznikom kot skupnosti, kot lepši del življenja.

SUMMARY

The Eight Annual Conference on Holidays, Ritual, Festival, Celebration and Public Display

Bowling Green, Ohio, USA, from June 3 to 5, 2004.

The interdisciplinary *Eight Annual Conference on Holidays, Ritual, Festival, Celebration and Public Display* was held in Bowling Green, Ohio, USA, from June 3 to 5, 2004. The about thirty experts from the USA and Europe (folklorists, ethnologists, anthropologists, historians, geographers, religiologists, literary historians, sociologists, musicologists) who presented their papers focused on commemoration ceremonies connected with death, and on political events and demonstrations as they are manifested in rituals and at festivals. The conference was organised by the Department of Popular Culture at Bowling Green State University or, more accurately, by Dr. Jack Santino, a folklorist and professor of popular culture. The themes of the papers were divided into eleven sections: Emergent Traditions, Commemoration, Play, Place, and The Sacred, Ritual, Festival, and Politics, Performance and Ritual, Creating Ceremony, Traditions of Death, Invention and Reinvention, Holiday Celebrations in Changing Circumstances, Rites of Passage, The Uses of Holidays. The highly varied presentations, which mainly discussed North-American experiences and to a lesser extent also European and Asian 20th-century experiences, made it possible to find analytical connections and combinations of contents based on the premises contained in the conference's title. The ambitious programmes of these conferences, which have been held since 1997, the collection of papers presented at the fourth conference, the only one not held in Bowling Green, but in Spain, and the publications on this theme by the participants confirm that both in terms of subject and approaches the theme is very much alive and topical today.